

บทที่ ๗

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยลักษณะภาษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และศึกษาเปรียบเทียบลักษณะภาษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตใน ด้านคำ โครงสร้างประโยค และสำนวนภาษา ปรากฏดังนี้

ด้านคำ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่าเมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่ปรากฏรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๔ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ พบว่าคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับจำนวนหนึ่งปรากฏซ้ำกันจำนวน ๑๑ คำ ได้แก่ คำว่า กฎหมาย บทบัญญัติ บุคคล พระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญ สภาผู้แทนราษฎร สมาชิก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สิทธิหน้าที่ อำนาจ ส่วนคำกริยา ปรากฏซ้ำกันจำนวน ๑๑ คำ ได้แก่ คำว่า กำหนด ดำรง ดำเนินการ ได้รับ บังคับ บัญญัติ ประกอบ ประกาศ ประชุม ฟ้น พิจารณา คำนามและคำกริยาเหล่านี้เป็นคำที่สำคัญที่สุดของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ เพราะเป็นคำที่ปรากฏใช้มาตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวรฉบับแรกของไทยจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับล่าสุดคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

คำนามและคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ จำนวนหนึ่งต่างจากคำนามและคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่น ๆ ได้แก่ คำนามว่า ที่ประชุม นายกรัฐมนตรี พระราชกำหนด ส่วนคำกริยาได้แก่คำว่า ออกเสียง แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้อาจมีเรื่องที่น่าเน้นมากที่สุดต่างกับรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามคำเหล่านี้ก็มีที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ แต่ไม่ใช้มากครั้งเท่า

คำนามที่อยู่ในกลุ่มที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่ต่างจากคำที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกในรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ คือ คำ

ว่า ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ส่วนคำที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในกลุ่ม ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุดได้แก่คำนามว่า ท้องถิ่น ศาลรัฐธรรมนูญ แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ความสำคัญกับท้องถิ่นเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับองค์กรกลางทางการเมืององค์กรใหม่ คือ ศาลรัฐธรรมนูญด้วย คำว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับแรก ศาลรัฐธรรมนูญในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ วิวัฒนาการมาจากตุลาการรัฐธรรมนูญในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ยังพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏเพียงคำว่า รัชชทายาท ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่อๆมา มีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏเพิ่มขึ้นคือปรากฏคำว่าองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ ผู้สืบราชสันตติวงศ์ เพิ่มขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏเพิ่มขึ้นคือปรากฏคำว่าพระราชโอรส พระราชธิดา และรูปคำรัชชทายาทได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นรัชทายาท รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏต่างไป คือปรากฏเพิ่มคำว่าองค์พระรัชทายาท เปลี่ยนคำรัชทายาท เป็นพระรัชทายาท และตัดคำว่าพระราชโอรสไป ลักษณะนี้ปรากฏใช้มาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ฉบับล่าสุด ส่วนคำนามที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอาจสรุปได้ว่ามีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ กล่าวคือ คำว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร เป็นคำที่ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และปรากฏมาเป็นลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำเพิ่มขึ้น คือ คำว่า สาธารณชน

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่ยังปรากฏในช่วงเวลาที่ประเทศไทยยังมีได้เปลี่ยนชื่อจากสยามมาเป็นไทยนั้น จึงทำให้ยังปรากฏใช้คำว่าสยาม แทนคำว่า ไทย ในคำว่าประชาชนชาวไทย ปวงชนชาวไทย และ ชนชาวไทย ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏคำว่า ประชาชนพลเมือง เพิ่มขึ้น คือ คำนี้ใช้เฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ และ ๒๕๑๗ เท่านั้น ส่วนคำว่า ปวงชนชาวไทยและชนชาวไทย เริ่มใช้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๔๘๒ และใช้ต่อมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ คำว่า ประชาชนชาวไทย เริ่มใช้ใน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และใช้ต่อมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จะเห็นได้ว่าคำกลุ่มนี้มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ

ทางการศึกษาเรื่องคำแสดงทัศนภาวะ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะที่มีมีความหมายต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต คือ ปรากฏคำว่า ควร ที่เป็นคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร ซึ่งความหมายในปริบทนี้ไม่พบในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพท์เพียง ๓ คำ ได้แก่ ต้อง ย่อม อาจ แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ว่า ต้อง ย่อม พึง ควร (ที่เป็นคำแสดงทัศนภาวะที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นความสามารถ) และอาจ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏเหมือนกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ แต่เพิ่มคำแสดงทัศนภาวะสัญญาชน น่าจะ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏเหมือนกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ แต่คำแสดงทัศนภาวะสัญญาชนปรากฏรูปคำต่างไปคือใช้คำว่า น่า ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้จัดให้คำว่า น่า อยู่ในกลุ่มเดียวกับคำว่า น่าจะ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ ๒๕๓๔

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีที่แตกต่างในประเด็นที่ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะว่า ควร ที่มีมีความหมายในปริบทเพิ่มขึ้นจากรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีตทั้งหมดคือปรากฏความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควรด้วย จึงทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต

การปรากฏคำแสดงทัศนภาวะตามที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีตพบว่าลักษณะการปรากฏคำแสดงทัศนภาวะในรัฐธรรมนูญมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ ผลแห่งวิวัฒนาการทำให้คำแสดงทัศนภาวะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะแตกต่างกับภาษาที่ใช้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต และมีลักษณะเฉพาะ

คำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๔๐ คำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ คือคำว่า ต้องไม่ ปรากฏตั้งแต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ และปรากฏมาเป็นลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ส่วนคำว่า ย่อมไม่ และ ไม่ต้อง ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ส่วนคำอื่น ๆ แตกต่างไปจากฉบับอื่น ๆ ที่น่าสนใจคือ คำว่า ไม่พึง ปรากฏเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ เท่านั้น ลักษณะการปรากฏคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธนี้มีได้แสดงให้เห็นเด่นชัดว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะ

การศึกษาเปรียบเทียบพบว่าโครงสร้างประโยคทั่วไป และ โครงสร้างประโยคที่มีลักษณะเฉพาะ ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ พบว่ามีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ต่างมีการปรากฏจำนวนและคำร้อยละของโครงสร้างประโยคเหล่านี้แตกต่างกันในแต่ละฉบับ และผลการศึกษาเปรียบเทียบยังพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับปรากฏโครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคไม่อิสระ และ โครงสร้างประโยคที่ปรากฏนามวลีแปลงมากที่สุดพ้องกันทุกฉบับ

ด้านการใช้สำนวนพบว่ามีสำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกฉบับ เช่น สำนวนว่า เป็นอัน... สำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบางฉบับ ได้แก่ สำนวนว่า ชอบ มิชอบ ไม่ชอบ ล่วงพ้น ผูกขาดตัดตอน เป็นสำนวนที่ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ และปรากฏมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ สำนวน กี่ดี ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และสำนวนนี้ปรากฏใช้ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และไม่ปรากฏใช้อีกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

นอกจากนี้ยังพบว่ามีสำนวนที่ปรากฏเฉพาะฉบับได้แก่ สำนวนว่า ท่านให้ ท่านว่า ไชรี ปรากฏเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ส่วนสำนวน ก้าวล่วง สิ้นผล เป็นสำนวนที่ปรากฏเฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

การศึกษาวิจัยเรื่องภาษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ : การศึกษาเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตครั้งนี้ได้ผลสรุปว่าการศึกษา ด้านคำ โครงสร้างประโยค และสำนวนภาษา มีทั้งกรณีที่เป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษาวิจัย และมีทั้งกรณีที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษาวิจัย

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต อาจกล่าวได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะภาษาที่ได้รับอิทธิพลมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวรที่เคยใช้มาแต่อดีตเป็นต้นแบบ และอาจสรุปได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีวิวัฒนาการจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีตจึงปรากฏลักษณะภาษาส่วนหนึ่งที่เหมือนกัน หรือคล้ายกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต แต่ผลแห่งวิวัฒนาการก็ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ก็ปรากฏลักษณะเฉพาะด้วยทั้งด้านคำ และสำนวนภาษา จึงทำให้มีความแตกต่างจากภาษาที่ใช้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต

ส่วนการศึกษาเรื่องโครงสร้างประโยคนั้นพบว่าโครงสร้างประโยคทุกลักษณะปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และปรากฏมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏการณ์นี้ทำให้ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อย่างไรก็ตามมีความต่างกันที่คำร้อยละที่ปรากฏ และผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับปรากฏโครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคไม่อิสระมาก แสดงให้เห็นว่าภาษาในรัฐธรรมนูญนิยมเขียนรัฐธรรมนูญให้มีการขยายความ และซับซ้อน มักมีการระบุกรณี ระบุเงื่อนไข ระบุเวลาของเหตุการณ์สมมติที่ยังมิได้เกิดขึ้นจริงมากกว่าอื่น นอกจากนี้ยังปรากฏโครงสร้างประโยคที่ปรากฏนามวลีแปลงมาก ปรากฏการณ์เกิดขึ้นได้เนื่องจากนามวลีแปลงมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคำนามจึงสามารถเป็นองค์ประกอบของประโยคได้

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีการใช้คำที่มีความหมายเป็นนามธรรมปรากฏอยู่ และปรากฏมากในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ตั้งข้อสังเกตว่า คำที่มีความหมายเป็นนามธรรม

เหล่านั้นทำให้รัฐบาลแปลงเป็นนโยบายและนำไปปฏิบัติได้ยาก สันนิษฐานว่าผู้ร่างรัฐธรรมนูญอาจจงใจใช้คำที่มีความหมายเช่นนี้เพื่อเปิดโอกาสให้มีการตีความได้ตามสภาพเหตุการณ์

นอกจากนี้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์มีความคิดเห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ยังมีความโดดเด่นที่มีการปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็น คือ คำว่า ต้อง ในหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจำนวนมากและปรากฏแทบทุกมาตรา ทำให้มีผู้วิจารณ์ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ดีที่สุดประการหนึ่งเนื่องจากในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ และบางฉบับปรากฏหมวดที่ใกล้เคียงกัน คือ หมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ การปรากฏของคำแสดงทัศนภาวะในหมวดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ นี้แตกต่างกับที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กล่าวคือปรากฏคำแสดงทัศนภาวะที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร ได้แก่ คำว่า พึง ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกำกวม กล่าวคือ อาจมีความหมายว่า ต้อง หรือ ควรก็ได้ ลักษณะการปรากฏใช้คำว่า พึง เช่นนี้ทำให้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์สันนิษฐานได้ว่าเป็นความตั้งใจของผู้ร่างรัฐธรรมนูญที่ร่างรัฐธรรมนูญให้มีผลต่อการปฏิบัติที่สามารถหลีกเลี่ยงภาระที่ต้องปฏิบัติว่า พึง หรือเพียง ควร ปฏิบัติก็ได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็น คือ คำว่า ต้อง ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีความสำคัญ และมีความโดดเด่น เพราะคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ "ต้อง" เน้นว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็นไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่อันควรเหมือนคำว่า "พึง" และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนความถี่และคำร้อยละที่ปรากฏจึงทำให้ทราบว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ปรากฏเน้นความหมายว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็นมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

หลังงานศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์คิดว่ายังมีหัวข้อที่น่าสนใจศึกษาวิจัยต่อไป คือน่าจะศึกษาเปรียบเทียบภาษาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกับประมวลกฎหมายต่าง ๆ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะดังที่เสนอแนะนี้อาจให้ประโยชน์ในด้านที่พบความเหมือน หรือความแตกต่างในด้านคำ โครงสร้างประโยค และสำนวนภาษา ผลการศึกษาคาดว่าจะช่วยอธิบายลักษณะเฉพาะของภาษากฎหมายของรัฐธรรมนูญได้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน